

In februari 2000 zijn we met de rubriek 'Antwoord uit de praktijk' begonnen. Velen van u hebben hun bijdrage daaraan geleverd en andere imkers in hun ervaringen laten delen. Duidelijk is dat men op vele manieren bijen kan houden. Ook is duidelijk dat er weining reacties zijn in de tijd dat u het druk hebt met de bijen. In een redactievergadering hebben we besloten deze rubriek in deze vorm in 2003 te stoppen. In het decembernummer heeft u daarover kunnen lezen. Toen die beslissing gevallen was, kwamen er toch weer een aantal reacties binnen en besloten we de zaak te heroverwegen, met als resultaat in een wat beperktere vorm door te gaan. De beperking wordt dat we in de tijd dat het druk is met de bijen, we geen vragen aan u voorleggen. Van de aangegeven mogelijkheid om vragen te stellen, kunt u natuurlijk altijd gebruik maken. Zijn er zaken waarover u graag de ervaringen van anderen hoort, geef het aan ons door. U kunt uw vragen per brief, telefonisch of via E-mail stellen aan: Redactie BIJEN, Postbus 90, 6720 AB Bennekom, 0317-42 24 22, E-mail: redactie@vbbn.nl

De vraag voor de maand januari was:

Wat zijn uw ervaringen met invoeren van leggende jonge moeren in productievolken?

Leggende koninginnen invoeren

Verenigen van een klein volkje met een moerloos groot volk en dan zeker weten dat de moer de operatie overleeft. Dat is het probleem. Ik ga ervan uit dat de moer uit het grote volk reeds is verwijderd.

Krantenmethode

Niet aantrekkelijk. Een klein volkje boven de krant zit daar niet lekker. De bijen in de bak eronder konden weleens erg traag aan de krant beginnen en als ze eenmaal boven zijn het kleine volkje getalsmatig zo overheersen dat de moer wordt ingebald. Maar het kan ook anders fout lopen. Het broednest krijgt ineens een rare vorm, wat nog weleens resulteert in redcellen en tot slot moet er al na drie dagen alweer in het volk gerommeld worden. Dat kan weer inballen betekenen.

Het hele volkje in een krant in het broednest van het grote volk plaatsen. Dat betekent een krant die aardig vol zit met lijken. Of ze nu gestikt zijn of afgemaakt door de grote massa? Hou 't maar op de laatste mogelijkheid. Want eens maakte ik van bijengaas een goedsluitend kooitje waarin een hele raat paste. Eén zijde bestond uit een moerrooster, waarover een krant werd gespannen. Resultaat? Veel dode bijen en ook de moer afgemaakt. Zelfs het broed vertoonde bijtschade.

Mijn huidige oplossing

Prioriteit is de veilige invoering van de moer. Die gaat dus in een kooitje (haarkruller) met een wasafsluiting of prop voer. Het kooitje wordt op een broedraampje van haar eigen volkje bevestigd en dat raampje wordt met aanhangende bijen in het broednest van het grote volk gehangen. Zijn er meer raten broed over te hangen? Doe die dan om en om in het grote volk. Scheut rook toe en een eventuele honingkamer er weer op. Het probleem is nu nog de vliegbijen van het kleine volkje. Ik heb de keuze uit bijstorten in de honingkamer of boven een krant in die bovenkamer of storten voor de vliegplank. Die keuze hangt af van tijdstip van de dag, of er wel of geen dracht is en ook het aantal vliegbijen. Ondanks alle nieuwsgierigheid de eerste 14 dagen van het volk afblijven. Ging bij mij zo steeds goed, maar er waren dan ook geen grote rasverschillen. Mocht dat eens zo zijn, dan ga ik het kleine volkje geregeld versterken met raampjes uitlopend broed van grote zus. Overweging: Het vreemde jonge grut zal zich niet misdragen tegenover de waardevolle moer.

Jaap Sparreboom, Meppel

De vraag voor de maand maart

Imkers houden ervan dat hun volken zich in het voorjaar goed ontwikkelen. Ik geloof dat er weinig dingen zijn waarvan we zo genieten als een voorspoedige voorjaarsontwikkeling. Wat doet u om uw bijen een zo voorspoedig mogelijke start te geven: voeren? verenigen? bijenkroeg geven? ruimte geven of juist beperken? wel of geen kunstraat aanbieden?

U kunt uw antwoord tot 5 februari 2003 insturen. Dat kan per brief, diskette of per E-mail: Redactie BIJEN, Postbus 90, 6720 AB Bennekom, redactie@vbbn.nl of m.j.van.iersel@wxs.nl.